

У великій та славній родині вищих навчальних закладів нашої країни Донецькому національному університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського належить особливе місце. Його доля справді непересічна. Ідею створення національного храму економічної науки ще на світанку української державності подав геніальний учений Михайло Іванович Туган-Барановський, який народився на Харківщині, навчався в Петербурзі та Москві, жив на Полтавщині і завжди був патріотом рідного краю, що засвідчує, зокрема, і його діяльність на посаді міністра фінансів в уряді Української Народної Республіки.

Микола ЛІСОВЕНКО,
заслужений журналіст України

Теоретичні розробки Михайла Туган-Барановського використовував Володимир Ленін, запроваджуючи так звану нову економічну політику замість репресивної політики воєнного комунізму. До речі, вся інтелектуальна еліта світу захоплювалася творами Туган-Барановського з соціально-економічної проблематики.

Учений-гуманіст, передбачаючи величне майбутнє молодій українській державі, серед її першочергових завдань визначив підготовку фахових економістів у спеціалізованому інституті, який було створено як кооперативний навчальний заклад.

На жаль, натхненник прекрасного задуму не дожив до того дня, коли інститут став реальністю...

А омріяний навчальний заклад таки постав 1920 року в Києві. Через чотирнадцять літ його з Києва переводять до Харкова і, приєднавши до нього кілька інших вищих навчальних закладів, називають Харківським інститутом радянської торгівлі.

Громадяни колишнього СРСР добре пам'ятають, якою, м'яко кажучи, своєрідною була в ті часи організація торгівлі в країні, де відбувався плановий розподіл матеріальних цінностей. Ринкові засади діяли дуже й дуже обмежено. Давалося взяти й те, що колектив надто потерпав через матеріальну скруту (бракувало квартир для викладачів, було обмаль місць у гуртожитках, кепсько йшли справи з забезпеченням навчальними й лабораторними приміщеннями, устаткуванням).

І так тривало доти, доки цей інститут не перейшов під опіку Донбасу. У 1959 році перший секретар обкому

партії В. Дегтярьов, знаючи злигодні харків'ян, зініціював рішення ЦК Компартії України про переведення інституту в столицю шахтарського краю. Донеччина зробила все, щоб створити гідні умови для переселенців: їм одразу було виділено 50 квартир, 2 навчальні корпуси, студентські гуртожитки на 600 місць та інші матеріальні цінності.

Власне саме відтоді й починається розвиток навчально-наукового комплексу, покликано готувати найперше для регіону кадри дипломованих фахівців для таких потужних підгалузей, як система робітничого постачання, споживча кооперація і, звичайно, державна торговельна мережа.

– Ми поклали на Донецький інститут радянської торгівлі величезні сподівання, – згадував тодішній начальник Головного управління робітничого постачання Мінвуглепрому України Єгор Моногаров. – Адже вугільники тоді споруджували великі овочесховища, де застосовували холодильні технології, будували універмаги, промтоварні і продтоварні бази, розвивали мережу громадського харчування, а тому потрібні були економісти, менеджери, інженери технологи.

Після розпаду СРСР у Донбасі ринкові стосунки дедалі більше зміцнюють свої позиції. Саме тоді з урахуванням нових суспільних вимог відбулося перейменування Донецького інституту радянської торгівлі на Донецький державний комерційний інститут, а згодом – університет і, нарешті, 2007 року – на Донецький національний університет економіки і торгівлі імені

У річищі життя

90-літній період діяльності університету чітко поділяється на дві частини: недонецьку і донецьку. Друга значно яскравіша і насиченіша. І тут не можна не сказати доброго, а точніше вдячного слова про керівників вищого навчального закладу. У 60-х роках минулого століття ректором був Ф. Фесенко, який доклав чимало зусиль, щоб підняти авторитет нового храму науки, створити цілу низку навчальних кафедр та філій. Після того, як ректора-сподвижника перевели до Москви на посаду заступника міністра торгівлі СРСР, колектив очолив В. Філіппов. Він домогся збільшення кількості спеціальностей, за якими готували молодих фахівців, також зросли кількісно і якісно студентські набори на факультети, стало нормою укладання угод про підготовку випускників для конкретних галузей і великих підприємств. В цей час у ВНЗ навчається багато іноземних студентів.

З 1996 року біля ректорського керма стояв професор І. Сорока. Його заслуга в тому, що було вжито чимало заходів для поліпшення якості навчального процесу, а також для підвищення іміджу університету.

З 2001 року ректорську посаду обіймає Олександр Шубін, доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України,

дійсний член Міжнародної академії холоду, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України. Він не тільки дбайливо оберігає все те прогресивне, чого домоглися його попередники, а й постійно примножує творчий доробок університету, який за 90 років існування дав путівку в життя понад 100 тисячам своїх вихованців.

Серед студентів побутує повір'я, що діяльність ДонНУЕТ стала особливо успішною після того, як на його території біля центрального корпусу у травні 2002 року з ініціативи Олександра Шубіна відкрили пам'ятник Михайлу Туган-Барановському.

Наразі в університеті створено найбільший в Україні науковий потенціал у галузі економіки, торгівлі та харчових технологій. Тут працюють 28 академіків, 69 професорів – докторів наук і понад 300 доцентів – кандидатів наук.

Учених університету як авторитетних фахівців постійно залучають до участі в розробці важливих державних актів і законів України, а також до експертної та консультативної роботи у Верховній Раді і Кабінеті Міністрів України та інших державних інстанціях.

Не тільки в Україні, а й за її межами здобули визнання універ-

ситетські дослідження з теорії ринку, економіки і фінансів торгівлі, бухгалтерського обліку, аналізу і аудита, маркетингу, обладнання харчових виробництв, еколого-технологічних проблем. Якщо скористатися металургійною термінологією, то можна сказати, що ДонНУЕТ – університет повного циклу. В його складі працюють 4 інститути, 4 факультети, 4 навчальні центри і 4 технікуми.

Генеральне завдання, яке поставив перед собою ВНЗ, полягає у тому, щоб формувати нову генерацію конкурентоспроможних на вітчизняному й світовому ринках ділових людей, здатних керувати сучасним бізнесом. Мета справді велична і вимагає постійних творчих зусиль як професорсько-викладацького, так і студентського колективів. Керівництво закладу успішно пройшло всі випробування ринковими умовами задля становлення й розвитку університету.

17

Студентська держава

Університет всіляко підтримує потяг студентів до творчості та фахового зростання. Йдеться не тільки про високий відсоток успішності. Молодь, окрім громадських справ, охоче займається науковою роботою. Скажімо, 2009 року 175 юнаків і дівчат відзначено нагородами за участь у різних конкурсах, конференціях та олімпіадах. Це вп'ятеро більше, ніж було у 2000 році.

Про дуже важливу ініціативу університету і Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області розповідає начальник цього фонду Г. Якименко.

– Зважаючи на попит фонду на фахівців кількох спеціальностей, ми домовилися

готувати молодь для роботи в нашій системі. Студенти залюбки переймаються нашою справою, а закінчивши навчання, радо йдуть працювати до нас. Проблеми першого робочого місця для них не існує.

Університетська молодь дуже діяльна. Це теж наслідок цілеспрямованого виховання. Саме тому з таким завзяттям студенти-випускники беруть участь у ярмарках вакансій, знайомствах з роботодавцями і підприємцями. Власне цей університет є єдиним у регіоні, чиї випускники вже кілька років не йдуть на біржу праці. Тут слід додати й таке: ДонНУЕТ протягом 12 місяців відстежує кадрове становлення свого вихованця на його першому робочому місці.

Студенти пишаються своїм закладом. Вони розуміють, що ректорат робить усе можливе, щоб економічна криза якомога менше впливала на рівень їхньої підготовки. Попри економічні негаразди в державі ДонНУЕТ нещодавно закінчив будівництво новітнього

суперсучасного навчального корпусу зі спортивною залом європейського рівня. Знає молодь і те, що університетські вчені допомагають підприємствам групи «Норд» удосконалити виробництво екологічно безпечних холодильників. Слід наголосити, що університетська молодь постійно перебуває в колі найважливіших соціально-економічних інтересів: чи то йдеться про черговий конкурс художньої самодіяльності, чи про актуальну наукову конференцію, чи про підготовку волонтерів для футбольних першостей «Євро-2009» та «Євро-2012». Образно кажучи, студенти ДонНУЕТ почувуються такою собі елітною гвардією в армії українського студентства, чому власне сприяє те, що донецький університетський диплом має міжнародне визнання, бо ще 2005 року в Лондоні ВНЗ пройшов сертифікацію у Міжнародному просвітницькому товаристві (IES) і отримав рейтинг «А», котрий відповідає характеристиці «Першокласний заклад з міжнародним досвідом».

Отже, величний і патріотичний задум Михайла Туган-Барановського можна вважати здійсненим.

